

MACICZNY (10) ai

a jasne.

sg m G maciczného (1). ◇ f N macicznã (2). ◇ n N maciczn(e) (1). ◇ G maciczného (2); -ého (1), -(e)go (1). ◇ pl N subst maciczn(e) (1). ◇ G macicznych (1). ◇ A subst maciczné (1). ◇ L macicznych (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII (z Cn) – XVIII w.

Przymiotnik od „macica”:

1. Od znac. ‘narząd rodny u kobiet’ (7) : O máćicznych przypadkoch/ á naprzod o pláwiech miesięcznych/ iáko ie przywodzic *SienLek* 108; bolączki máćiczne *SienLek* 118 žp; Zárnów máćiczna krá ieft ze krwie ktora čás łufzny nie wyfzłá *SienLek* T2v, 89v, S3.

W charakterystycznych połączeniach: *maciczne(-a) bolączki, kra, niedostatki, przypadki, sadzele, żyły*.

a. Pomocny do leczenia macicy (2) :

Zestawienie: bot. »ziele maciczne« = *Chrysanthemum Parthenium Bernh.* (Rost); *złocień maruna*; roślina lecznicza i ozdobna z rodziny złożonych (*Compositae*) (2): Na niemoczy macice Wodka Poleiowa [...] / Byliczowa / z ziela Macicznego / Białey lebiodka, y czyrwoney / Szawinowa. Zele [!] maciczne: nieuiedział^m iako ie po polfku zwać / telko wiedz że na macicze ieft barzo dobre *FalZiol* II 14b.

2. Od znac. ‘winorośl’; *viteus, vitifer vitigeneus Cn* (3) : botz wám powiedám / ijżetz niebęde pitz s tego rodzaju maciczného / to tzuś tego wina / ktoré fie rodzi z macice aliż przydzie krolewftwo bożé *OpecŻyw* 90, 93; *Duramen et Duramentum, Brachium vitis, Odnofzká máćiczna* / albo winna máćycá. *Mqcz* 98a.

Synonimy: 1.a. zest: *maruna, marzana*.

Cf MACICOWY, MACICZY